

söyledi. Bende bunları herhangi bir siyasi veya ideolojik yolda kullanmaksızın bağda toprağın altına gömdüm. Ali Haydar Yıldız gelmişinde kendisine iade edecektim. Bu ara Siverek'te meydana gelen bir olayın etkisi altında kalarak benim sokak ortasında patlattığım iki konserve kutusu olayından bahsedeceğim. 1972-nin Aralık ayında Siverek'te üçkili bir polis memuru mahalle ve çocukluk arkadaşım Mehmet Karangöz isimindeki bir yurttaşı hiç bir sebep yokken arkadaşım kurşunlayarak öldürdü. Mehmet dürüst ve herkes tarafından sevilen bir kişi olduğu için haksız yere öldürülmesine tüm Siverek ahali üzülüyordu. Gittiğim her yerde Mehmet'in haksız yere öldürülmesi olayından bahsediyorlardı. Ben arkadaşımın cenazesine gittiğimde ailesi ve çocukları kan ağlıyordu. Bu haksız yere öldürülme yetmiyormuş gibi Diyarbakır ve Antep'ten getirilen toplum polisleri Siverek'in içinde temsenle gruplar halinde geziyorlardı. Bu olay beni çok duygulandırmış ve etkilemişti. Çok üzülüyordum Mehmet'in haksız yere öldürülmesine. Bir gece bu olayın bende yaratmış olduğu etkiyle bağa gidip toprağın altına gömdüğüm iki konserve kutusunu ile dinamit lokumunu çıkardım. Dinamit lokumunun fitili çürüdüğünden dinamiti bağ yoluna atıp yumruğum büyüklüğündeki iki kutuyu cebime koyup getirdim. Saat 19.00 sıralarında sinemaya gidiyordum. Sinemaya tahminen 50-60 metre kalanda cebimdeki bir kutunun fitilini elimdeki sigara ile tutuşturdum ve kutuyu sokak ortasına atıp sinemaya girdim. Sinema dağıldıktan sonra eve gidiyordum. Saat 24.00 sıralarında evimin yolu üzerindeki تنها bir sokakta da ikinci kutuyu patlatıp eve gidip yattım. Ertesi sabah olayın yerine gittiğimde hiç bir tahrip olmamıştı. Caddede ufak bir çukur bile dahi kazılmış değildi. Askeri Savcı benim sokak ortasında patlattığım bu iki kutuyu Mehmet Cymak ve Adnan Dikmen'in evine koymuşum gibi gösteriyor. Gerçek anlattığım gibidir. Buna tüm Siverek halkı şahittir. Ayrıca Mehmet Cymak ve Adnan Dikmen'de benim anlattığım bu gerçeği mahkemeniz önünde ifade edebilirler. Ben sokak ortasında patlattığım kutuları yukarıda anlattığım olayın bende yaratmış olduğu etki ile yaptım. Herhangi bir siyasi veya ideolojik gaye ile yapmış değilim. Askeri Savcı küçük çocukların sokak çöplüğünde bulup atese atarak patlattıkları bir maddeyide benim Mehmet Cymak'ın evine koyduğunu iddia ediyor. Benim bu olayla hiç bir ilişkimi olmadığı gibi haberim dahi yoktur. Ben 32 gün sürekli olarak kaldığım mitte çeşitli işkencelere maruz kaldım. Mittebana, benim sokak ortasında patlattığım olay üzerinde durmuyorlardı. Bana sürekli olarak Muzaffer-Oruçoğlu Siverek'e geldiğinde kimlerle ilişki kurdu, arkadaşları kimlerdi diye sorup işkence ediyorlardı dedi.

Bu sırada geldikleri görülen sanıklardan Mukaddes Erdoğan ve Necdet Yıldırım ile sanık müdafilerinden Dursun Ali Aydın salondaki yerlerine alındılar.

Sanık sorgusuna devamla; ben işkence altında bana işkence zorunlu bir örgüt kurdurmak istediklerini anladım. Ya işkenceye ölünceye dek dayanmak veya hiç bir şeyden haberi olmayan suçsuz bir takım kişilerinide suç ortağı yapmakta başka çarem yoktu. Ben ikinci yolu yani suçsuz bir takım kişilerinide suç ortağı yapmayı işkenceden kurtulmak için tercih ettim ve Siverek sokaklarına yazı yazma olayı ile ilgili olarak Diyarbakır sikiyönetiminde bir ay yatıp tahliye olan arkadaşlarım Ramazan

Balpetek'le Bayram Laçın'ı suçumuz ortaklarımız yapıp çocukluk arkadaşım ve kapı komşum Mehmet Çıplanlılık'ı da patlama olayında yardımcı gibi gösterip işkence altında alıdan gerçek dışı ifadeyle bir örgüt elemanları hayalini kendi kafanda oluşturdum. Aslında ismi geçen arkadaşlarımdan hiç bir şey ilişkileri olmadıkları gibi patlama olayında da zerre kadar ilişkileri olmuş değildir. Arkadaşlarım benim gerçek dışı ve kendilerini bağlayıcı ifadeyle bunca zamandır suçsuz yere yatmalarına gerçekten üzülüyor vicdanen rahatsız oluyorum. Bu arkadaşlarım benim yakalanmamdan bir kaç gün sonra bir bekçi tarafından emniyete davet edildiklerinde kendi ayakları ile gitmişlerdir. Bunların olayla en ufak bir ilişkileri olmuş olsaydı kendi ayaklarıyla emniyete giderlermiydi. Hatırladığıma göre Mayıs ayının başları idi. Hakiki isminin İbrahim Kaypakkaya olduğunu mitte öğrendiğim Musa isimdeki bir şahıs bana gelip kendisini Muzaffer Oruçoğlu'nun gönderdiğini ve Ali Turan'ı görmek istediğini söyledi. Ali Turan çocukluk arkadaşım ve kapı komşum olduğum için İbrahim Kaypakkaya'yı Ali Turan'ın evine götürdüm. Daha sonra bir gün Ali Turan bana İbrahim Kaypakkaya'nın bir yerde bir miktar silahın bulunduğunu söyleyerek kendisine silahları getirmesi için 900 lira teklif ettiğini söylediğini, kendisinin ise bu gibi işlerle uğraşmadığını ve teklifi reddettiğini Ali Turan bana söyledi. Ben mitte her ne kadar İbrahim Kaypakkaya'nın Ali Turan'a silahları getirmesi karşılığında kendisine 900 lira vereceğini, Ali Turan ise böyle işlerle uğraşmayıp teklifi reddettiğini Ali Turan bana söyledi dedim ise de inanmayıp Ali Turan silahları getirmiş ve sende yerini biliyorsa deyip ağır işkenceler ettiler. Bende işkenceden kurtulmak için Ali Turan'ı sözü geçen silahları temin etmiş gibi göstermeye mecbur kaldım. Aslında bu konuşuyla ilgili ifadem gerçekle hiç bir alakası yoktur. Gerçek durum yukarıda izah ettiğim ve Ali Turan'ın da sorgusunda belirttiği gibidir. Askeri Savcı benide örgütün silahlı mücadele düşüncesinin yaygınlık kazanması ve silah teminiyle güçlenmesi yolunda hizmette bulunduğumu herhalde Ali Turan'la aramızda geçen yukarıda belirttiğim konuşmaya dayandırıyor. Ben hiç bir örgüte silah teminiyle güçlenmesi yolunda hizmette bulunmuş değilim. Savcı iddiasını doğrulamak için geçerli deliller göstermesi gerekir. Böyle bir delil varsa çıkarsın. Güya hizmette bulunduğumuz söylediği silahları ben kimseden almışım kime vermişim. Bu silahlar nerede veya hiç kullanıldımı. Bu soruları cevaplandırısın. Yoksa iddiası bir değer taşımaz. Galiba Haziran ayının başları idi. Hamza Ögüz er ismindeki bir şahıs bana gelip kendisinin İbrahim Kaypakkaya'nın gönderdiğini Diyarbakır Eğitim Enstitüsünde okuduğunu söyledi. Beraberinde getirdiği bazı teksir notlarını okumas için bana verdi. Okuduğum bu notları tekrar kendisine iade etmek için Hamza Ögüz bana sık sık oturduğu arkadaşım Nejat Genç'in Diyarbakır Bağlar semtindeki dükkan adresini verdi. Ayrıca kendisini bir ihtimalle dükkanda bulamazsam notları okul arkadaşım tıpta okuyan Cengiz-Dinçer'e vermemi tenbih etti. Ben okuduğum teksir notlarını Hamza Ögüz'e götürecektim. Bu ara benim ailece tanıştığım Fatma Erez-bana küçük kardeşinin hasta olduğunu, Diyarbakır'a doktora götüreceğini deyince bende Fatma'ya Hamza Ögüz ismindeki bir arkadaşımın okul kitaplarının bende olduğunu ve götürmesini söyledim. Fatma da kabul etti. Ben teksir notlarını gazeteyle

paketleyip Fatma'ya, Hamza Oğuzer'in notları benim kendisine götürmem için verdiği adresleri yani Diyarbakır Bağlar sırtındaki Nejat Genç'in dükkanında sık sık oturan Hamza Oğuzer'e vermesini, sayet Hamza'yı dükkanında bulamazsa tipta okuyan Cengiz Dincer'e vermesini tenbih ettim. Fatma'da götürdü. Benim Fatma ile hiç bir örgütsel ilişkim olmamıştır. Sadece ailece tanışırız. Söz konusu teksir notlarını da Fatma, Hamza Oğuzer'in okul kitapları olarak biliyordu. Ben İstanbul'a örgütsel bir gayeyle gelmiş değilim. Yalnız Temmuz ayında Üniversite imtihanları için geldim. Ouya İstanbul'a örgütsel bir gayeyle geldiğim şeklindeki ifadem Hamza Oğuzer'in vermiş olduğu ifadenin mitte bana ikenkenceyle kabul ettirilmiş şeklidir. Ben Süleyman Dursun'u tanımam. Süleyman'la bu mahkeme salonunda tanıştım. Askeri Savcı benimle Celal Erdoğan'ın da örgütsel ilişkilerde bulunduğumuzu iddia ediyor. Benim Celal'le hiç bir örgütsel ilişkim olmadığı gibi arkadaşlık ilişkileri dahi olmamıştır. Ancak bir hemşehrim olarak tanırım. Vardığı benim ifadelerimde Celal'in ismine rastlanmadığı gibi Celal ifadelerinde de benim ismine rastlamak mümkün değildir. Benim Mehmet Kırkanla'da örgütsel bir ilişkim olmamıştır. Sadece şahsen tanırım. Mehmet Kırkan'la toplantılar yapmışız şeklindeki ifadem asılsızdır. Ben hiç kimseyle toplantı yapmış değilim. Askeri Savcı benim örgüt üyesi ve yönetici olduğumu iddia ediyor. Benim TKPML ve TIKKO gibi örgütlerle hiç bir ilişkim olmadığı gibi vaxxakgaxk (Silindi) legal veya illegal hiç bir örgütle de ilişkim yoktur. Arkadaşlarımla da hiç bir örgütsel ilişkide bulunmamışım, yönetici falanda değilim dedi.

Sanığın 3/2/973 tarihinde Askeri Savcı tarafından tesbit edilen ifadesi okundu. Mahiyeti anlaşıldı.

Sanıktan soruldu: Okunan bu ifade sorgumda belirttiğim gibikenkence altında mitte vermiş olduğum ifadenin aynıdır. Savcılığa getirildiğinde mitte alınan ifadenin aynıısını Savcılıkta tekrara ettim. Askeri Savcıda söylediklerimi zapta geçirdi, bende imzaladım. Mitten getirilirken mitte verdiğim ifadenin aynıını Savcılıkta tekrar etmemi yoksa tekrar geri götürülüp ikenkenceye maruz bırakılacağım söylenmişti. Hatta ilk ifademden sonra beni yine mite götürdüler. Niye doğru dürüst ifade vermiyorsun diye ikenkence yaptılar ertesi gün tekrar Savcılığa götürüldüm ve bir ek ifade alındı dedi.

Sanığın tutuklanmasına dair Diyarbakır Sıkıyönetim K.lığı'nın As. Mahkemesinin 13/2/973 tarihli zaptı tetkik edilip okundu. Bundan sanık hakkında daha evvel verilen giyabi tutuklama kararının vicaha çevrildiği ve ayrıca ıspat olunan suçlar hakkında sorgusunun tesbit edildiği anlaşıldı.

Sanıktan soruldu: Tutuklama mahkemesine götürüldüğümde bana Savcılıktaki ifadeyi kabul ediyormusun etmiyormusun dediler bende kabul ettiğimi söyledim dedi.

Görülen lüzuma binaen sanıktan soruldu: Sorgumda da belirttiğim gibi Ali Haydar'dan konserve kutusundan yapılmış bomba ve dinamit lokumlarını alırken yanımda hiç kimse yoktu. Ali takma adıyla Muzaffer Oruçoğlu'nu bana Ahmet Dilek'en devrieci bir arkadaş olarak tanıtmıştı benide sempazitan bir şahıs olarak Ali'ye tanıştırmıştı. Gerek Muzaffer Oruçoğlu ve gerekse Ali Haydar ve Hamza Oğuzer'le TKPML adlı bir örgüt ve Siverek bölgesindeki çalışmalarının gayeleri hakkında aramızda herhangi bir konuşma cereyan etmemişti. Hamza Oğuzer'in getirdiği

netleri ve eleştirileri okudum. Hatırlımda kaldığı kadarıyla Şafak haber-
ketinin eleştirisini yapıyordu dedi.

Serguları yapılmış olan sanıklardan sanık Seyi than Dokay'ın
sergusuna karşı bir diyecekleri olup-olmadıkları soruldu.

Sanıklardan Muzaffer Oruçoğlu söz isteyerek sanık Seyi than Do-
kay'ın ifadesi doğrudur. Onu bana Ahmet Güleken bir sempazitan olarak
tanıtmıştı. Beyname dağıtma olayından sonra Siverek'te dayandığımız
kadroların hemen hemen hepsi yakalanmıştı. Hilelere yine örgütü ihya et-
mek için bazı faaliyetlerde bulunduksada bunlardan tesadüfen tesadüfen
kahvede rastladığım Seytihan'a bahsetmedim. Ali Haydar Yıldız temin edi-
len dinamit ve konserve kutusundan yapılmış olan bombaları yine Filis-
tinden gelen bir arkadaşına verecekti. Buluşma yerinde onunla buluşmamış
Seyi than'ı görmüş ve elindekileri saklaması için ona vermiş. Seyi than
da örgütün faaliyetlerinin ve haberi dışında biraz evvel sorgusunda
belirttiği gibi bombaları patlatmıştır. Bu bomba patlatma olayının ör-
gütle alakası yoktur. İbrahim Kaypakkaya bölgelerde kimlerin çalıştığı-
nı serduğunda ben bir kaç sempazitan olduğunu, bunlardan birinin Seyi-
han olduğunu ancak kendisine tam olarak güvenilemeyeceğini söylemişim.
Buna rağmen kendisi Siverek'e giderek Seyi than'la görüşmüş dedi.

Sanık HAYRETTİN İPEK sorgusunda: Ben burada olayları olduğu
gibi anlatacağım. Yüklenen suçlara bu olayların kendisi cevap verecektir.
Ben Mazgirt'in Köytepe köyünde otururum. Babam semercidir. Gözümü dünyaya
açtım açalı bu işle uğraşır. Bütün Tunceli köyleri gibi onunda hali vakti
iyi değildir. Ortaokulu bitirdiğimde liseye devam etmek için Tunceli
lisesine gönderdi. Lise biri okuduğum 1972 de bir gece konududa 5 kişi
kalıyorduk. Yakacak bulamadığımız için derslerimizi yatağın içinde çalı-
şıyorduk. Aynı gecede konududa kaldığımız öteki dört kişiden biride İsmail
Erdoğan'ın kardeşi Hüseyin'di. Ben ve İsmail'in kardeşi Hüseyin aynı
yatakta yatıyorduk. Öteki 3 kişide bir yatakta yatırdık. Onlardan biride
10 yaşında bir bakkal çıracı idi. Adı Aşık Hüseyindi. Bir gece gec saat-
lerde gaz lambasını söndürüp yattık. Tam saat 12.00 de kapı dövüldü. Kim-
sin dedi İsmail Erdoğan'ım dedi. Kapıyı açtım içeriye ellerinde silah-
larla polisler girdi. İki gece içinde bütün talebe evleri basılmış geri-
ye bir bizimki kalmış. Onuda o gün bastılar. Her neyse polisler içeri
dalınca hepimiz yataklardan fırladık. Neye uğradığımızı sorduk. İçeri
girenler tekme tokat, sille girişiyorlardı. Analarımıza, babalarımıza
en ağır küfürler savuruyorlardı. Biz kendi eliyle ibne yapacaklarını
söylüyorlardı. Çocuklar zingir zingir titremeye başladılar. İçlerinde en
büyük bendim ve o zaman 17 yaşındaydım. Hepizide den gömlek, yaka paça
binbir küfür, tekme, sille, yumruk altında dışarı çıkardılar. Biz dışarı
çıkınca 50-60 Jandarma da tüfeklerini üzerimize doğru tutarak kar yığın-
larındaki mevzilerin arkasından çıktılar. Yürüyerek hep beraber karakola
götürdüler. Hiç vakit geçirmeden beni soyundurdular. Falakaya yatırdılar.
Kesele nedir ne değildir bir türlü anlayamadım. Polislere abi hele bir-
dakika dedim. Nedir benden alıp veremediğiniz, söyleyinki bizde bilelim.
Susulan deyip onunla ayacağım altına var güçleriyle vurmaya başladılar.
Dişimi sıktım. Baktım olacak gibi değil ağlamaya başladım. Bir tanesi olan
bombaları kimden aldın diye sormaya başladı. Bir dakika durun dedim ben
kimmeden bomba bomba almadım. Benim ne işime bomba. Ben talebeyim, kimse-
yede kasdım garazım yoktur dedim. Tabanımın altına şimşek gibi sopa inip
kalkıyordu.

Bir kaç sattın içinde imanımı gebertip köşeye attılar. Ayaklarım sıstı. Göğsüme yediğim tekmelerle nefesimi alamaz oldum. Biraz sonra emniyet müdürü ağır küfürler savurarak içeri girdi. Konuşmaya yemin etmişler kaldırım getirin dedi. Sürüye süreye gözümü bağlayıp bir odaya götürdüler. Hüseyin Açıkgöz'le karşı karşıya eruttular. Diyarbakır'dan yeni adamlar gelmişti. Birisi dedi ki ulan dürzi Hüseyin Açıkgöz-bombayı sana verdiğini söyledi, neye inkar ediyorsun. Ben bunu duyunca ısrar etmeye başladım. Etmeyin eylemeyin, inanmayın dedim. Ben bu adamı tanımam eğer öyle bir şey söylüyorsa yalandır. Bunun üzerine korkunç bir tekme tekkattan sonra cereyana verdiler. Daha sonra bir polis bırakın, ben bunun ırzına geçeceğim diye tutturdu. Bir kaçıda ırzına geçmene bile yazık ona jop sokmak lazım dediler ve ben yarı baygın haldeyken makata jop sokma gibi dünyanın en şerefsizlik ve en haysiyetsizliğini yaptılar. Bu arada kafamın içinde bu alçak ahlaksızlıkların insan olup olmadıkları düşüncesi geçti. Sizlere bir diyeceğim-varki oda sudur. Halkımız merttir, cesurdur, alçak gönüllüdür, parası pılı yoktur ama namusuna şerefine ve haysiyetine çok düşkündür. Kendi namusuna ve şerefine el uzatanları asla affetmediği gibi düşmanına el uzatanları asla hoş görmez. Övünmek gibi olmasın ama onların bu değerleri bizde de vardır. Çünkü onların çocuklarıyız. Biz onlar büyüttü. Bundan dolayı ki ben Türkiyede işkence yok diyenlerin nefretle yüzlerine tüküreceğimi burada ilan ederim. Bombayı kabul edince sevinmeye başladılar. Fakat bu seferde bombayı benim karakola attığımı ve kimlerle bu işi planladığımı sordular. Al sana bir bela daha, kardeşim dedim. Etmeyin eylemeyin, yeni yeni şeyler uydurmayın, ben bomba momba atmadım, kimseyi de tanımam deyin-ce dayanın altında dünyayı şaşırdılar. Adamları hayal mayal görüyordum. Her söylediklerine he demekten başka çarem olmadığını anladım. Bir tanesi küfrederek ulan dedi Ziya Aydın ve Süleyman Yeşil'le birlikte atmadınız mı. He dedim attık. Peki nerden attınız dediler. Aklıma bombanın havadan atılacağını geldi ve hemen havadan attık dedim. Ulan alay mı ediyorsun dürzü. Kapıdan mı attınız pencereden mi dedi bir tanesi. Ben naz kolay kapıdan atılacağını düşünerek bu seferde kapıdan attık dedim. Bu sefer ulan eşsekoğlu eşsek pencereden atmadınız mı dedikötekisi. He dedim pencereden attık. O anda işkenceden o hale geldi ki bomba atılan yer nerdeyse orayı uçakla bombaladın deseler yine de he diyecektim. 5 gün aç susuz, falaka ve cereyanın altında dünyayı şaşırdım. Gözümün önünde Hüseyin Açıkgöz'ün babasını ve o anda oraya toplanmış oldukları tanımadığım bir çok kişiyi dayanın altında mahfettiler. İşkencenin 5 nci günü daktiloyle yazılmış bir kağıt getirdiler. Ne yapacağım ben bu kağıdı diye sordum. Bu kağıdı imzalayacaksın. İmzalarsan işkencede bitecek, kurtulacaksın dediler. Doğrusunu söylemek gerekirse tam anlamıyla şaşkına döndüm. Olanlardan bir şey anlayamadım. Kendi kendime ulan bu ne biçim iştir. Bir kağıt imzalatırmak için bir insana bunlar yapılır mı dedim. Heriflerin işinden bir şey anlayamadım. Biraz önce pencereden bomba attın he de işkenceden kurtul diyorlardı. Şimdi de kağıdı imzala kurtul diyorlar. Hemen dedim ki bu işkencelerden baştan kağıt imzalayıp kurtulmak varken niye 5 gündür anamı ağlattınız. Ben bir değil 10 kağıdı getirin gene imzalarım ve işkencenin acısıyla bastım o kağıda imzayı. Meğerki ben o kağıda imza atmamakla idam fermanını imzalamışım. Bunu

Diyarbakır mitte öğrendim. Çünkü bizi 5 gün sonra apar topar Tunceli'den Diyarbakır'a götürdüler. Orada doğruca mitte alındı ve yine orada başladılar bomba attın diye işkenceye. Atmadığını söyleyince olan orospu çocuğu bizi niye uğraştırıyorsun sen Tunceli'de kağıt imzalamadın dediiler. He imzaladım dedim. Böyle deyince olan eşekoğlu eşek sen demek bizi Tunceli'dekilerden aşağıyı görüyorsun, orda kabul ediyorsun, burada etmiyorsun. Burası neresi sen biliyorsun. Buranın işkencecilerinin yanında Tunceli'ninki halt etmiş diyerek dayanın şiddetini öyle arttırdılarki daha işkencenin başında bayıldım. Ben Tunceli'deki kağıdın idam fermanı olduğunu işte orada anladım. Size şunu söyleyeyim ben o güne kadar polise, Savcıya, mahkemeye hiç düşmedim. Polislik, mahkemelik bir işim olmadı. Babamdan da böyle şeyler görmedim. Bizim ora köylerinde polislik, mahkemelik işler olmaz. Biz Jandarmayı biliriz. Devlet diye bizim orada da köylülerin karakolluk bir işleri olunca yaktemiz bir dayaağa çekerler yada işin durumuna göre Jandarma subayı 3-5 tanık 10-15 yumurta, yağ veyahut bir keçi veya koyunla meseleyi halleder dediğinde sanığın şimdiye kadar yapmış olduğu sorgusunun iddayla alakalı olmadığı, işkence gördüğü hususundaki iddiasını tevkif etmesi gerektiği ve esasen cürüm söyletmek için işken yapmanın suç teşkil ettiği ve bu hususta kanunî yollara tevessül edebileceği sorgusuna bu şekilde devam ettiği takdirde sorgusunun kesilerek hazırlık soruşturmasında vermiş olduğu ifadesinin okunmasıyla yetinileceği, ancak sorgusunu iddia çerçevesi içinde yaptığı takdirde dinleneceği hatırlatıldı.

Sanık sorgusuna devamla; Diyarbakır mitinde işkence günlerce sürdü. Kendi kendime bu herifler bizim güneşte eridiği gibi beni erttip yok edecekler dedim. Kardeşim dedim ne istiyorsanız benden eğer beni öldürecekseñiz öldürün yanı öldürmeyecekseñiz ve bir bildiğiniz varsa söyleyin kabul ederim. Bir tanesi sus olan dedi anlat bakalım örgütsel ilişkilerini diyerek elektrik işkencesine başladı. Samimi olarak söylüyorum örgütsel ilişkilerin ne anlama geldiğini herif sorduğu zaman bilmiyordum. Daha sonraki günlerde baktılarki olacak gibi değil bazı şeyleri kabul etmemi söylediler ve kabul ettim. 30 gün mit hücrelerinde kaldım. İlk günden itibaren günde bir defa tekme tokatla yüzüme çukarıyorlardı ve bir tasla sidik veriyorlardı. İlk günlerde elektirik vücudumun suyunu çektiği için bir iki gün sidik içtim. Baktımki olacak gibi değil Jandarmaya su gelmezse sidiki içmeyeceğimi söyledim. Halsizlikten bir köşeye yığılarak inlemeye başladım dedi.

GEREKİ DÜŞÜNÜLDÜ: Sorguya devam edilmek üzere duruşmanın aynı gün saat 14.00 de tehirine karar verilip açıklandı. 30/4/974

BAŞKAN

ÜYE

ÜYE

Z. KATİBİ

Duruşmanın tehir edildiği muayyen saatte mahkeme kurulu eskisi gibi, Savcı Hakim Md. Yzb. Yaşar Degerli, - zabıt katibi Selahattin Güzeycan hazır oldukları halde duruşma salonuna geldiğinde bir evvelki celse hazır bulunan sanıkların müdafilerinden avukat İsmail Akki Altan, avukat Zehra Önel, avukat Durmuş Ali Aydın ve avukat Erol Altıntaş'ın yerlerine alınmış oldukları anlaşıldı.

Sanıkların ve müdafilerin yüzlerine karşı açık duruşmaya

devam edildi.

Sanık Hayrettin İpek sorgusuna devamla; sidik midemi yakıyor ağzım köpürüyordu. Herifler baktılar olacak gibi değil herhal ölmenden korktukları günde bir küçük tas su vermeye başladılar. Bir ay sonra Savcılığa çıkarıldım. Savcı yüzüme baktı oğlum serbestçe ne biliyorsan anlat dedi ve sigara tuttu. Çok iyi davrandı. Kağıt imzalamamın ne demeye geldiğini artık öğrendim. Savcıya ifade ~~xxxxxx~~ lerimi kabul etmiyorum dedim. İşkence altında alındı dedim. Savcı birden bire yerinden fırladı ne dedi, sana işkence yaptılar, vah vah kim yaptı oğlum söylesene polisler yaptı dedim. Polislere burada ağıza alınmama küfürler savurmaya başladı. Daha sonra ayaklarının altına baktı. Hayrettin evladım dedi senin bu ayaklarının altına kim kesmiş, ne bu hal hiç ayağa benzemiyor dedi. Valla dedim abi polisler yaptı dedi. Ulan böyle polislerin diye başladı. Bir sigara daha tuttu dedi.

Bu sırada söz isteyen Askeri Savcı, sanıkların tek yanlı olarak sorgu sırasında Savcı ile aralarında geçtiğini öne sürdükleri gayri ciddi düzeydeki konuşmaların iddia ile hiç bir ilgisi olmadığı gibi sanıklara isnat edilen suçla ilgili olarak ortaya kenan ifadeler kapsamı bir bayram şenliği edasıyla kendilerini bilgisiz, bilinçsiz ve çocuksu bir havaya konuyu büründürerek esastan ve iddianın özünden uzaklaşmaktadır. Bu konuya sabahki celse de duruşma hakimi deyinmiş olduğu cihetle sorgunun iddia doğrultusunda alınması esasına göre bundan böyle yazılı olarak değil sıfahi olarak yapılması ve mahkemece lüzum görülen ve özellikle iddiaya ilişkin bulunan kesimlerin zapta geçirilmesi usul kanununun emrettiği bir yöntem olması itibarile sorgunun bundan böyle bu istikamette ikmali ve diğer sanıklar bakımından da bu yolun izlenmesi hususunu talep ederiz dedi.

Sanık sorgusuna ~~xxxxxx~~ devam etmeden evvel söz isteyen sanık müdafilerinden Dursun Ali Aydın, daha evvelde beyanda bulunduğum gibi sanık Hayrettin İpek 8. Şubat 1973 tarihinde ifadesinin Savcılıkça ne şekilde tesbit edildiğini anlattığı sırada ki bu ifadeler dosyada mevcut değildir sorguya müdahale edilmiştir. Bu husus bizim için önem taşımaktadır. Bu yönde sorgu vermesine müsaade edilmesini talep ediyoruz dedi:

Sanığa tekrar iddia çerçevesi içersinde kalarak sorgu vermesi ve bunun haricine çıktığı takdirde sorgusunun kesilerek hazırlık ifadelerinin okunmasıyla yetinileceği ve iddiayla alakalı olarak sorgusunu verdiği sırada yazılı olarak hazırladığı anlaşılan sorgusunun şahıslar olay tarihleri gibi mühim hususlara bakmasına ve bunun haricinde kalan kısımları sıfahen bildirmesi hatırlatıldı.

Sanık sorgusuna devamı etmesi bildirildiğinde sanıklardan bir kısmının müdafii bulunan avukat İsmail Hakkı Altan aynı mevzuda usul hakkında söz istediğini bildirdi. Kendilerine duruşma zaptına geçtiği gibi ayrıca sıfahende gerekli açıklama yapılarak söz verilmeyeceği bildirildi.

Sanık müdafii İsmail Hakkı Altan hangi mevzuda söz istediğini sorup tesbit etmeden söz vermediniz dedi.

Kendisinden soruldu: Usul yasalarımız açıktır ve yasalarda sanıkların ne şekilde sorgu vereceği belirtilmiştir. Sanığın elinde herhangi bir metin olmadan sorgu vereceğine dair bir hüküm mevcut bulunmamaktadır. Aksine sanığın sorgu verirken her türlü kanuni imkan-

lardan istifade edeceğine dair hükümler mevcut bulunmaktadır. Savcı sanığın yazılı metne bakarak bazı hususları söylemesini arzu etmemektedir. Zira işi kargaşalığa getirmek istemektedir ve bazı şeylerin unutulmasını istemektedir bu itibarla yazılı metnin sorgu yerine okunmasını talep ediyoruz ve aksi düşünüldüğü takdirde bu yönde mahkemece bir karar verilmesini talep ediyoruz dedi.

Sanıklardan Ziya Aydın müdafii Dursun Ali Aydın söz isteyerek; bu güne kadar 17 sanığın sorgusu yapılmıştır. Şimdiye kadar yapılan sorgulamada izlenen usul sanıkların yazılı olarak hazırladıkları sorgularının duruşma zabıtlarına aynen okuyarak geçirilmesidir. Eğer biraz evvel hatırlatıldığı gibi sanıklara yazılı sorgu verme hakkı tanınmadığı takdirde şimdiye kadar sorguları yapılan sanıklarla bilahere sorguları yapılacak olan sanıklara tanınan haklarda eşitsizlik ortaya çıkacaktır. Budak Anayasasının eşitlik ilkesi prensibine aykırıdır. Bu itibarla sorguların yapılacak olan sanıklarada yazılı sorgu hazırlama ve oradan okunanların duruşma zaptına geçirilme hakkı verilmesini talep ederiz dedi.

Sanık Aslan Kılıç söz isteyerek, Anayasasının 32 nci maddesine göre herkez meşru bütün vasıta ve yollardan istifade ederek yargı mercileri önünde iddia ve savunma hakkında sahiptir. Askeri Savcı hadiseler ortaya çıktıkça hoppalık yapmaktadır. Ancak bir hakime bu tavırlar yakışmaz. Şurası yanlış yazıldı ben hoppa tavırlar yakışmaz demiştim bu kısmı bu şekilde tavzihini talep ederim. Savcıya hiç bir sözüm yoktur dedi.

Sanık müdafilerinden İsmail Hakkı Altan tekrar söz isteyerek; bazı taleplerde bulunmak zorundayım. Bunlardan birincisi 16. Şubat. 1973 günü Güner Alakeç göz altına alınmış 15. Mart. 1973 de altına emniyet 1 nci şube imzası konmuş bir ifadesi tesbit edilmiş, 17. Mart. 1973 günü Savcılıkta ifadesi tesbit edilmiş. 17. Mart. 1973 gününde mahkeme önünde ifade vererek tutuklanmış ve sonra tutukevi yerine mitin özel yerine götürülmüştür. Burada bir süre daha işkence gördükten sonra ikinci bir ifadesi daha emniyet ifadesine ekmiş gibi alınmıştır. Usul Yasalarına göre evrak müdarecatı Savcılığa intikal ettiğinde artık bütün sorumluluk Savcılıktadır. Bu dosyaya daha sonra emniyette alınmış bir ifadenin girmesi kanunlarımız açısından mümkün değildir. Ama birde gerçek vardır ortada, dosya Savcılığın sorumluluğundayken emniyette alınmış bir ifade girmiştir. Öncelikle Savcılığın bundan haberi varmıdır varsa bu yolda neler yapmıştır. İkinci bir talebimde sanıklardan bazıları mesela İrfan Çelik göz altına alınıp Savcılıkta ifade verdikten sonra dosya Savcılığın sorumluluğundayken göz altı süresi geçirtilecek mahkeme önüne çıkartılmıslardır ve bundan sonra tutuklanmıslardır. Bu usulsüzlüklere karşı gerekli tavrı takınmışlardır. Bu husus Savcılıktan sorulsun. Diğer bir talebimde Yalçın Büyükdağlı uzunca bir süre önce ifade vermiştir ve kendisinin örgüt üyesi olmadığını belirtmiştir ve bu arada kendi görüşlerini de ortaya koymuştur. Ama görüşlerinden dolayı bir kimsenin yargılanması mümkün değilken ancak bu görüşlerin propagandasının yapılması veya eyleme dönüşmesi halinde suçun ortaya çıkacağı göz önünde tutulursa Yalçın Büyükdağlı'nın kanunlar karşısındaki durumu 2. C.K. nun 296 nci veya 151 nci maddelere uygun eylemler olarak vasıflandırılabilir. Bu nedenle Yalçın Büyükdağlı'nın tahliyesini talep ediyorum dedi.

Sanık Güner Alakoç müdafii avukat Zehra Önel 30/4/974 tarihli dilekçesini bizzat okudu mahiyeti anlaşıldı.

Sanıklardan Bayram Laçın'ın ibraz etmiş olduğu 30/4/974 tarihli dilekçe okundu mahiyeti anlaşıldı.

Sanık Ramazan Balpetek'in ibraz etmiş olduğu 30/4/974 tarihli dilekçesi okundu mahiyeti anlaşıldı.

Sanık Mehmet Çıplamlık tarafından ibraz edilen 30/4/974 tarihli dilekçe okundu mahiyeti anlaşıldı.

Sanık Hüseyin Açıkgöz'ün ibraz etmiş olduğu 30/4/974 tarihli dilekçesi okundu mahiyeti anlaşıldı.

Sanık Ali Turan'ın ibraz etmiş olduğu 30/4/974 tarihli dilekçesi okundu mahiyeti anlaşıldı.

Gerek bu celse ve gerekse daha evvelki celselerde tahliye talebinde bulunan sanıkların talepleri hakkında ne diyeceği Askeri Savcıdan soruldu ve ilaveten sanık müdafilerinden İsmail Hakkı Altan'ın beyanına karşı bir diyeceği olup olmadığı Askeri Savcıdan soruldu.

Askeri Savcı cevaben; Güner Alakoç'un hazırlık ifadeleri konusunda 3ne sürülen görüşler tutarsız ve dayanaksızdır. Daha önceki bir kısım sanıklarla ilgili hazırlık sorgularında mükerrer ifade alındığı konusunda belirtti ve şüphe bulunan ahvalde taleplere iştirak etmişizdir. Güner Alakoç'un emniyet müdürlüğünce alınan ifadeleri dosyada bulunmaktadır. Bunun dışında herhangi bir tahkiki gerekli kılacak durum söz konusu değildir. Sanık İrfan Çelik'in göz altına alınma süresinin geçirildiğine ilişkin talepte yerinde değildir. Bir örgüt kuruluşu sırasında sanıkların yekdiğerleriyle telif edilmeyecek beyanları veya şüpheli kalmış bir hususun tahkiki ve sorguturulması gibi hususlar ikmal edilmeden tutuklama mahkemesinin önüne sanıkları çıkarmanın mahzur ve zararları izahtan varestedir. İrfan Çelik Malatya'da yakalanmıştır. Gözaltına alınma işlemi Diyarbakır'a geldikten sonra yapıldığı cihetle herhangi bir gecikme söz konusu değildir. Geçen celse tahliye talebinde bulunan sanıklar Alpaslan Öztürk, Kaya Bozoklar, Celal Erdoğan, Musa Söğüt ve Engin Giray'ın tahliyeleri istemlerine katılmıyoruz. Zira sanıkların isnat ettiğimiz suçları işlediklerine dair belirtiler devam etmektedir. Bu celse yapılan tahliye talebille ilgili olarak en ilginç talep Yalçın Büyükdağlı vekili tarafından ileri sürülmüştür. Sanık vekilinin seçilmiş suç niteliği biçiminde ortaya koyduğu görüşler dosyada mevcut delillerle çelişmektedir. Yalçın Büyükdağlı TEPİL örgütünün faal bir yöneticisi durumunda olduğunu ortaya koyan deliller muvacehesinde suç niteliğinde herhangi bir değişim ihtimali kanaatimizce söz konusu değildir. Keza Güner Alakoç hakkındaki talebe de suç niteliği ve kendi beyanları dışındaki delillere göre katılmıyoruz. Sanıklardan Bayram Laçın, Ramazan Balpetek ve Mehmet Çıplamlık sabahki celsede henüz Seyithan Dekay'ın sorgusuna başlamadan önce dilekçe vermişler ve dilekçelerinde daha sonra sorgu verecek sanığın yani Seyithan Dekay'ın beyanlarına atıfta bulunmuşlardır. İşte hazır sorgunun mahzurları. Seyithan Dekay TEPİL örgütünün Siverek mihrakını teşkil etmektedir. Bomba patlama eylemleri burada bir eyleme patlangacı şeklinde gayri ciddi olarak ifade edilmeye çalışılmışsa da bu eylemler maddi vakia olarak husule getirdikleri neticeler olarak ortadadır. Gerekli bağlantılar mevcuttur. Sorgusu yapılan mihrak bir sanığın diğer arkadaşlarını duruşma safhasında eylemden

halas etmek gücünü deliller hiç bir zaman vermemekte bulunduğu ehetle bu 3 sanıkla ilgili tahliye talebinde reddi görüşündeyiz. Hüseyin Açıkgöz konusunda evvelki görüşlerimizi tekrar ederiz. Sanık Ali Turan ile ilgili talep kendisine isnat edilen suçla ilgili diğında sıhhi bakımından ceza evinde kalmasının hayati bir tehlike-teskil edip etmeyeceği noktasında sanığın hastahaneye sevkıyla bu durumunun tesbiti başka ahvalde mevcut delillere göre tahliyesinin haksız olacağı görüşünde bulunduğumuzu arz ederiz dedi.

Sanık müdafilerinden avukat Erol Altıntaş'ın hatırlatması üzere Askeri Savcıdan tekrar soruldu.

Savcı cevaben; Ali Şenel ve Nizamettin Karakoç'un tahliye istemlerine suç niteliği ve deliller bakımından katılmıyoruz ve reddi mütalaasındayız. Engin Giray'ın Askeri Savcı tarafından alınmış dosyada mevcut hazırlık ifadesinde sorguyu yapan Savcı sorgu yeri ve zabıt kağıdı gibi kayıtları muhtevi bulunmaktadır. Ancak soruşturma Savcısı zuhul ile imzayı unuttuğu görünmektedir. Buradaki imza yoksunluğu diğer kayıtlar muvabehesinde bu ifadenin geçersiz sayılması için haklı ve yeter bir sebep değildir. Sayet mahkemenin bu konuda yani ifadenin soruşturma Savcısı tarafından alınıp alınmadığı hususunda bir kuşkusudur ise soruşturma Savcısını burada bu ifadeyi alıp almadığı hususunda dinler ve durumu açıklığa kavuşturur. Bu itibarla zuhul ile imza olmamasından dolayı ifadenin geçersiz sayılması şeklindeki talebe iştirak etmiyoruz, reddi görüşündeyiz, arz ederim dedi.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ: 1- Sanıklardan Mehmet Yıldız'a duruşma gününe ve bulunmadığı takdirde inzaren celbedileceğinin tebliği için Sıkıyönetim As. Savcılığına müzekkere yazılmasına,

2- Celbi hastalığı nedeniyle mümkün olmadığı istihbar edilen sanıklardan Kutsiye Bozoklar'ın sorgusunun tesbiti için Ankara Sıkıyönetim Y. lığına müzekkere yazılmasına;

3- Mutun tahliye taleplerinin incelenmesi için dosyanın tetkike alınmasına ve keza sanık sorgularının yazılı verilip verilmeyeceği hususunun da tetkikiyle gerekli kararın açıklanmasına, bu sebeplerle duruşmanın 7/5/974 günü saat 10.00'a tehirine karar verilip açıklanıldı. 30/4/974

BAŞKAN

ÜYE

ÜYE

Z. KATİHİ

ZABIT

Karar yazdırılırken sanık müdafilerinden avukat İsmail Hak-
kı Altan'ın müdahale ettiği hususunun tesbitine uygun görüldü.
30/4/974

Duruşma Hakimi

Duruşmanın talik edildiği muayyen gün ve saatte mahkeme kurulu eskisi gibi Savcı Hakim Kd.Yzb.Yaşar Değerli ve Z.Katibi Dz.Ast.Sb.Fethi Edis hazır oldukları halde duruşma salonunda toplandı.

Yoklama yapıldı. Sanıklardan Sami Sarı, Kalender Durdu, İsmail Özbay, Abdurrahman Keskin ve Ali Yıldız hariç diğerlerinin sanık müdafilerinden Av.Nejla İltter, Av. Dursun Ali Aydın ve Av.Zehra Ünal'un gelmiş oldukları anlaşıldı.

Salondaki yerlerine alınmış olan sanıklar ve müdafilerinin yüzlerine karşı aleni duruşmaya devamla dosya tetkik edildi. Bir evvelki celse sorgu usulü tahliye talepleri ve Engin Giray'a ait hazırlık sorgu zabtının okunması ve dava dosyasından çıkartılmasına dair talepler hakkında karar vermek üzere dosyanın tetkike alınmış olduğu anlaşıldı.

GERRHİ DÜŞÜNÜLDÜ : 1- Usul hukukuna göre son tahkikatın aleni vicahi ve şifahi olarak ceryan etmesi esas olup vicahilik ve aleniliğin istisnaları usul kanunlarında belirtilmiş olmasına rağmen şifahiliğin istisnaları hususunda herhangi bir hüküm mevcut bulunmamaktadır sanık sorgusu yalnız geçerli delillerden biri olmayıp aynı zamanda bir savunma vasıtasıdır en yakın görgü şahidi olarak hadiseyi bizzat yaşamış olması nedeniyle sanık sorgusu subuta ve vicdani kanaate en fazla yardım eden ispat vasıtalarından biri olarak kabul edilmektedir.

Sanık muayyen bir suçu işlediği iddiası ile itham edildiğinden sorgusu sırasında ve bilahare yapacağı savunmasında suçu işlediğini kabul ettiği takdirde ne şekilde ve hangi sebeplerle işlediğini, suçsuz olduğunu ileri sürdüğü takdirde sebeplerini T.C.Anayasasının 31 nci Md.sinde "Merkez meşru bütün vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde.... davalı olaraksavunma hakkına sahiptir şeklinde belirtilen savunma hakkı hudutları dahilinde kalmak suretiyle şifahi veya yazılı olarak sorgu vermesinde kanuni bir engel mevcut bulunmamaktadır.

Açıklanan sebepler, isnat olunan suçtan haberdar olan sanığın susma hakkını kullanarak ithama cevap vermemesi ve sorgu için zorlanmayacakları, dava sanıklarının T.C.K.nun 146/1-3 maddesini ihlal gibi devlet kuvvetlerine karşı işledikleri iddia olunan ciddi ve neticesi ağır bir suçla itham edilmeleri, suç delillerinin bir kısım sanıklar hariç diğerleri hakkında atfî çürütmeden ibaret olması gibi hususlar nazara alınarak ve keza usul kanunlarına mutlak bir muhalafet teşkil etmeyeceği de göz önünde tutulup sanıkların sorgularının yazılı olarak hazırlanmalarına, serbest iradelerinin mahsulü olarak hazırlanan ve alenen okunan yazılı sorgunun duruşma zabıtlarına aynen geçirilmesine müsaade olunmuşsa da ;

Talepler üzerine gerek duruşma zabıtlarına ve gerekse yazılı sorguların tetkiki neticesinde bazı sanıkların mevcut kanunlar muvacehesinde kendilerine bahsedilen şekilde tanınan sorgu hakkını tecavüzle iddianamede belirtilen suçun gerek ideolojik yönü ve gerekse maddi vakalaarı haricine çıkarak sorgu safhasında hiç bir delil ibraz etmedikleri halde bazı şahıs ve mekamları tehdit, iftirada bulunarak keza aynı şahıs ve mekamlara hakarete buldukları gibi dava ile alakası olmayan ve davayı uzatan bazı beyanlara da yer vermek suretiyle kendilerine tanınan sorgu hakkı hududunu tecavüz ettikleri ve bu nedenle sanık sorgularının tesbitine bağlanıldığı 11.12.1973 tarihinden bu güne kadar duruşma zabıtlarına ancak 16 sanığın sorgusunun geçirildiği ve bir kısım sanıkların sorgularının zaman zaman kesilmek mecburiyetinde kaldığı ve yine bir arada bulunmalarından istifade ile bazı sanık sorgularının diğerleri tarafından hazırlanmış olduğunun, bu gibi sanıkların yazılı sorgularını okumakta müşkilat çekmelerinden anlaşıldığı ve bu şekilde verilen sorgunun serbest bir irade mahsulü olmayacağı kanaatine ulaşılması karşısında yazılı sorgu ile kanaat bahşedecek bir neticeye ulaşamayacağı görüşüne varılmıştır.

Bu itibarla sanıkların serbest iradeleriyle ithama karşı sorgu vermelerini ve bazı sanıkların iddia haricine çıkarak davayı fuzulü olarak uzatmalarını, tazyik ve telkin yapılmadan vicdani kanaat bahşedecek sorgu temini bakımından ve işlendiği iddia olunan suçun uzun bir zamanı kapsadığı nazara alınıp unutulması mümkün olan olaylar dizisi şahıs isimleri olay tarihleri gibi mühim hususlarda notlarından istifade ederek sorgularını yapmalarına ve ayrıca hazırlayıp ibraz ettikleri takdirde yazılı sorgularının tetkikte nazara alınmasına bundan sonra sanık sorgularının izah edildiği şekilde yapılmasında Anayasasının eşitlik prensibinin ihlal edilmiş olmayacağına oy birliği ile

2- Sanıklardan Engin Giray müdafii Av.Erol Altıntaş'ın talebi üzerine adı geçen sanığa ait 14.3.1973 tarihli sorgu zabtı tetkik edilmiş olup Savcı ve Sanığın mahsus hanelerde imzalarının mevcut olmasına rağmen zabıt Katibi imza hanesinde imzalarının bulunmadığı görülmüşse de mezkur zabtın 353 sayılı kanunun 99 ncu Md.sinde belirtilen bütün hususları ihtiva ettiği zabıt katibi imzası noksanlığının bir unutkanlıktan meydana gelebileceği ve sorgu sırasında bu hususa açıklık getirilerek noksanlığın tamamlanabileceği nazara alınarak mezkur zabtın okunmayıp dava dosyasından çıkartılmasına dair müdafii Av.Erol Altıntaş'ın talebinin reddine oy birliği ile,

3- Sanıklardan Haydar Polat, Musa Söğüt, Alpaslan Öztürk, Kaya Bozoklar, Celal Erdoğan, Engin Giray, Ali Şenci, Nizamettin Karakoç, Güner Alakoç, Bayram Laçın, Hüseyin Açıkgöz, Mehmet Çıplamlık ve Ramazan Balpetek'in talepleri üzerine yapılan tetkik neticesi henüz tutuklama sebeplerinin ortadan kalkmadığı kanaatine ulaşılmakla tahliyelerine dair taleplerin reddine oy birliği ile,

4- Sanıklardan Ali Turan'ın talebi üzerine yapılan tetkik neticesi tutuklama sebeplerinin ortadan kalktığı kanaatine ulaşıldığından Tahliyesine ve başka bir suçtan dolayı tutuklu veya hıkmimli bulunmadığı takdirde serbest bırakılması için Sıkıyönetim As.Savcılığına mizekkere yazılmasına, Üye Top Bnb.Hayri Bayam'ın muhalefeti üzerine oy çokluğu ile ve sorgulara devam etmek üzere duruşmanın aynı gün saat 14.00 de tehirine karar verilip açıklandı.7.5.1974

BAŞKAN

ÜYE

ÜYE

Z.KATİBİ

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI

Duruşmanın tehir edildiği muayyen saatte mahkeme kurulu eskisi gibi iddia makamın da As.Savcı Hakim Kd.Yzb.Yaşar Değerli ve Z.Katibi Dz.Ast.Sb.Fethi Edis hazır oldukları halde duruşma salonuna gelindiğinde bir evvelki celsede hazır bulunan sanıklarla Av.Dürsun Ali Aydın Av.İsmail Altan,Av.Erol Altıntaş'ın yerlerine alınmış oldukları anlaşıldı.

Sanıklar ve müdafilerinin yüzlerine karşı açık duruşmaya devam edildi.

Sanıklardan İsmail Özbay'ın ibraz ettiği 7.5.1974 tarihli dilekçesi bilahare okunup gereği yapılmak üzere kendisinden alındı.

Sanıklardan Aslan Kılıç söz istiyerek bir evvelki celse açıklanan mahkeme kararında bazı sanıkları hatta sanıkların hepsini suçlayıcı ve töhmet altında barakıcı hususlara yer verilmiştir bu mevzuunda konuşmak istiyorum dedi.

Sanığa mevzu hakkında mahkemenin ara kararını vermiş olduğunu ve mahkeme arakararlarının nihayi kararlar birlikte tenyiz sebebi yapılarak gerekli açıklamanın orada ileri sürülebileceği bu itibarla mahkeme kararı üzerine kendisine söz verilmeyeceği izah edildi.

Sanıklardan Hayrettin İPEK'e mahkemece alınan karara uygun olarak sorgusunu vermesi için evvela kendisine isnat olunan suçun mahiyeti açıklanıp sorgu vermek isteyip istemediği soruldu.

Sanık sorgusunda : Mahkeme kararında bana baskı yapıldığından bahsedilmektedir bana baskı yapılmamıştır yalnız As.Savcının bizzat kendisi baskı yapmıştır onu da kendisi bilir.30 gün mitte kaldıktan sonra savcılığa çıkarıldım Savcı ayaklarımı gördü ayaklarımın raporunu olduğu gibi yazdı ve ondan sonra olayların işkence altında alındığını ve kabul etmediğimi zabta yazdırdım daha sonra beni oradan telefon ederek bir yere Hayrettini götürün dedi.Ondan sonra beni Savcılıktan aldılar üç gün hücrede kaldıktan sonra gözlerim bağlanarak bir yere götürüldüm.Burada bir saat elektrik işkencesine tabi tuttular.Bunları kabul edince sormaya başladılar.Ulan burada kabul ediyorsun da Savcılıkta neden kabul etmiyorsun diye sormaya başladılar.Daha sonra işkenceyi bıraktılar.Ben iki dakika sonra bir asker gözümü açarak Savcı Yaşar Değerli karşıma çıktı.Yine aynı yumuşak tavrı ile oğlum Hayrettin burada kabul ediyorsun da Savcılıkta neden kabul etmiyorsun demeye başladı.Ve bende kabul edince Savcı beni ertesi gün Savcılığa çıkarılacaksınız dedi.Savcılığa çıktuktan sonra 1 nci savcılık ifademini kendi eliyle yırttı.İkinci Mit ifadesini savcılık ifadesinin yerine geçirdi.Ve böylece benim Mit ifadem savcılık ifadesi oldu.Savcı iddianamede Hayrettinin karakola bomba attığını iddia ediyor benim ne şartlar altında işkence gördüğümü kendisi bizzat biliyor her ne kadar direndiğim için savcı zorla kabul ettirmeye çalışıyor bunların doğru olmadığı apaçık ortadadır.Tegmen Fehmi Altınbilek'in evine bomba atılması olayı tamamen Yaşar Değerlinin uyudması ben bu tegmenin evine bomba atsaydım yanlış yazıldı dinamit atsa idim hiç bir zaman burda muhalakalkı şık bu olayı da kabul ederdim ve bunu bizzat kendime Fehmi Altınbilek işkenceyi poliste kendisi yönetiyordu.Ben bu olayda hiç bir habermim olmadığını söylemişim.İfadelerimde hiç bir yerinde böyle birşey geçmediğini açıklarım sadece Savcı Muzaffer Oruçoğlunu ifadesine dayanarak bunu söylüyor Muzaffer Oruçoğlu ifadesinin ne şartlar altında alındığını burada açıklamıştır.Kaldığı Muzaffer Oruçoğlunun sadece benim hakkında verdiği bu olaya inanıyor başka hiç bir ifadesine inanmıyor Savcı iddianamede Hayrettinin evinde bomba imal ettiğini söylüyor bu bir seferki ne emniyette ne mitte ne de Savcılıkta bana soruldu.Bu tamamen Yaşar Değerlinin söylediği sözlerdir.Mazgirtte atılan bombanın kablo suyla benim evimde çıkan kablo nun aynı renkte olduğunu söylüyor aynı renk kablo olmasaydı kırmızı renkte de olsaydı ben o zaman evimde bomba imal etmiyecektim kaldığı Tuncelinin tüm evlerini gezsen aynı renkte kablo bulabilirsiniz.Tunceli emniyet müdürlüğü binasına ve lojmanına bomba atılması tamamen işkence altında kabul ettirilen hususlardır bizzat emniyet müdürü bu bomba olayına yanlış yaptığımı söyledim buna inanmadığından bu olaya Ziya Aydın,Süleyman Yeşil,İsmail Erdoğan ve Musa SÜĞÜT'un de bu fiile iştirak ettiğini söylememi istediler bizzat emniyet müdürü Ziya Aydın'ın bu olayda olduğunu kendisi söyledi bende kabul ettim keza Süleyman Yeşilin de arandığından dolayı güphe ederek onun da bomba olayına iştirak ettiğini kabul ettirdiler.Sorgum bundan ibarettir dedi.

Sanıklardan Aslan Kılıç bu arada bu gibi sorgu ile adamın asacakmış diyerek sorguya müdahale etti.

Görülen luzuma binaen sanık Hayrettin İpek'ten soruldu. Benim evimde herhangi bir şekilde eğitim çalışması yapılmamıştır ben ne İbrahim Kaypakıyayı ne Muzaffer

Oruçoğlunu ne de başka kimseleri tanımyorum sadece bunlardan İsmail Erdoğanı tanıyım onu da kşylüm olması nedeniyle tanıyım Ben ne Ali Yıldızın evine yapıldığı iddia olunan bir toplantıya katıldım ne de T.K.P.M.L.adlı ve silahlı mücadelede benimsenen bir örgüt girdim dedi.

Sanık Hayrettin İpek'in 9.1.1973 tarihinde emniyetçe tesbit edilen ifadesi okundu.Mahiyeti anlaşıldı.

Sanık Hayrettin İpek'ten soruldu.Sorgusunda da belirttiğim gibi emniyet müdürlüğün de ifadem alınırken buna ağır şekilde işkence yapıldığından okunan ifadeyi kafamdan uydurdum onlar zabta geçirdiler ve bir kısmını da onlar ilave ederek bende zabta kabul edip imzaledim dedi.

Sanık Hayrettin İpek'in 11.2.1973 tarihinde As.Savcı tarafından tesbit edilen ifadesi okundu.Mahiyeti anlaşıldı.

Sanık Hayrettin İpek'ten soruldu. Bu ifadeyi Savcı mit ifadesini olduğu gibi zabta geçirdiği suretiyle tesbit etti.Arada sırada Savcı korkutulduğundan tehdit edildiğinden bahsedince bende evet diyordum mesela karakola bomba attımın demesi üzerine kabul edince bu sefer korkuttular mı şeklinde bir soru sorunca bunda da evet diyordum o da yazdırıyordu bu ifadeyi kabul etmem.Savcı Mitte ifadem alınırken orada idi gözüm bağlı olmasına rağmen bunu sonradan öğrendim oradaki soruşturmadan ve sorulan suallerden haberdardı Savcılıkta ifadem tesbit edilirken bu suallere uygun olarak sualler soruldu bende kabul ettim dedi.

Sorgusu yapılan sanık Hayrettin İpek'in sorgusuna karşı alakalı sanıkların bir diyecekleri olup olmadığı soruldu.

Sanıklardan Muzaffer Oruçoğlu sorgusu yapılan Hayrettin İpek'in şiverek çalışmalarını yanlış yazıldı Tunceli Çalışmaları ile örgüt ile hiç bir alakası yoktur kendisi ni duruşma sırasında tanıdım Tuncelindeki bütün faaliyetleri ben Ali Haydar Yıldız, İbrahim Kaypakaya ve Süleyman Yeşil yürüttük halen sanık olarak aynı bölgeden olup isimleri geçenlerin örgüt ve faaliyetleri hakkında hiç bir bilgileri yoktur teğmen Fehmi Altınbilek devrimciler üzerinde baskısını arttırdınca Tunceli gençliği bundan infaal duyup evine ve onun bulunmadığı sırada yarım dinamit lokumu atmışlardır bunun kimin tarafından atılmış olduğunu bende bilmiyorum esasen bu dinamit atılma olayının örgütümüzle alakası da yoktur Tunceli polis karakoluna ve emniyet müdürlüğü lojmanına bir dinamit ve bir bomba atılmıştır sorgusunda da belirttiğim gibi bunu atanlar Ali Haydar Yıldız ve Süleyman Yeşildir bunun haricinde kalan şahısların hiç bir alakası yoktur bu bomba olayından sonra bilhassa öğrencilerin bulunduğu yerlere baskınlar tertip edilerek faillerini ele geçirmek istemişlerdir bilahare yapılan baskınlar sırasında Hayrettin İpek yakalanmış ve göz altına alınmıştır evine yapılan baskında bir miktar kablolu ele geçtiğini ve bu kabloların açıkta olmayıp karyola yaylarına bağlanmış olduğunu oradan alındığını Hayrettin İpek'ten öğrendim sanık Hayrettin İpekin okunan ifadesinde tarafından ölümle tehdit edildiği belirtilmektedir böyle bir hususa hiç bir şekilde tevessül edilmemiştir sanık Hayrettin İpek'in sorgusuna açıklak getirmesi bakımından bu açıklamaları yaptım dedi.

Sanık müdafilerinde Dursun Ali Aydın'ın hatırlatması üzerine sanık Hayrettin İpek'in tutuklanması sırasında vermiş olduğu ifadeyi ihtiva eden Diyarbakır sıkıyönetim K.lığı 2 Nolu As.Mahkemesinin 15.2.1973 tarihli zabta okundu.Mahiyeti anlaşıldı.

Sanıktan soruldu.Okunan bu ifade umumiyetle doğrudur doğru olmayan kısımları Ali ve Hamza isimli şahısların evime geldiklerine dair kısımlardır bunların da isimleri geçiyordu kabul etmesem tekrar Mite götürülürüm düşüncesiyle isimlerini vermek mecburiyetinde kaldım dedi.

Sanık Hayrettin İpek müdafii Av.İsmail Hakkı Altın söz istiyerek müvekkilim olan Hayrettin İpek'in 11.2.1973 tarihinden önce savcılığa ifadesinin alınıp alınmadığının tesbitini ayrıca Hayrettin İpek emniyet ve Savcılık ifadelerinde birtakım olayları kabul etmek mecburiyetinde kalmasına rağmen tutuklama mahkemesinde kendisini ipe götüreceği beyanları red etmek cesaretini gösterebilmiştir.Esasen iddia edildiği gibi olayla hiç bir alakası yoktur mesela Tunceli polis karakoluna bomba atılması sırasında gözcü olduğunu ve kendisine verilen talimat gereğince bir tehlike anında iki taşı bir birine vurarak 150 metre ilerde bulunanları ikaz edeceği ileri sürülmektedir bu husus fizik kanıtlarına aykırıdır ayrıca müvekkilimin baskılık soruşturmasındaki ifadelerinin baskı altında alındığı As.Savcılığa tesbit edilen ifadesinin ikinci sahifesinde de açıklanmıştır müvekkilimin ölümle dayak arasında bir tercih yapmak mecburiyetinde kaldığı zabta geçirilen "çünkü Süleyman şayet bunu kimseye söylersen kendini yok bil demisti ben ölmekle dayak vermek arasında bir süre tercih yaptım fakat hakikati olduğu

gibi ifade ettim şeklindeki cümle ile açıklık kazanmıştır bütün bu hususlar nazara alınarak müvekkilim Hayrettin İpek'in tahliyesine karar verilmesini talep ediyorum dedi. Sanıklardan İsmail Özbay'ın ibraz etmiş olduğu 7.5.1974 tarihli dilekçesi okundu. Mahiyeti anlaşıldı.

Talepler hakkında ne diyeceği As.Savcıdan soruldu.As.Savcı Sorgusu yapılan her sanık tan sonra evvelce sorgulanmış sanıklara ne diyeceğinin sorulması nedeninin özü doğrudan doğruya kendisine bu hak verilen sanığın savunması ile ilgili bir hak ve özellikle kendini gerçeğe uygun biçimde savunma hakkı gizlidir sorgusu yapılan sanığın beyanları evvelce sorgusu yapılmış diğer sanıkları etkilediği ölçüde cevabı hakkı olmak lazım gelir.Bu itibarla sorgusu yapılan sanıklardan sonra diğer sanıkların bu sanığın sorgusunu itiraz gibi bir hakları söz konusu değildir.Sorgu yöntemi değişmiştir demek suretiyle yapılan açıklamaların özü kendisine cevap hakkı verilen kişiye dönük olması gerekir.Bu güne kadarki sorgu yöntemini değiştirilmesi sebepleri gerekçeli olarak açıklanmıştır buna tarafların her zaman saygılı olmaları gerekir.Sanıklar vekili İsmail Hakkı Altan'ın Hayrettin İpek'in 11.2.1973 tarihinden önce ifadesinin alınıp alınmadığı konusuna daha önce cevap vermiş bulunuyoruz Tunceli gurubu sanıklarının kesinlikle hangi tarihlerde olduğunu zabıtlara bilmeksizin hatırlıyamıyacağım şekilde mükerrer ifade alınmış olmuştur bu ifade ve ekleri ve yüzleştirme zabıtları dosyadadır sanık Hayrettin İpek'in tahliyesine ilişkin talepte sanık vekili savcılıkta alınan ifade ile mahkemede alınan ifadeler arasındaki gelişme bütünlüğünü dikkate almaksızın bir bölümünü lehe kabul edip diğer bölümünü baskı altında alındığını söylemek suretiyle büyük bir çelişkiye düşmektedir Hayrettin İpek'e mahkemedeki sorgusundan sonra veya daha önce baskı vaki olsaydı kendisi aynı mahiyette sorgu verirdi.Bunu kendisi de belirtmiştir.Mademi mahkemede Savcılıktaki ifadesini red etmiş ondan sonra ifadesinin bir bölümü için tekrar mite gidecektim onun için bunları kabul ettim gibi tutarsız bir görüşün geçerliliği olamaz. Tunceli bölgesindeki patlama olaylar maddi vaka olarak ortadadır açıklama yapan Muzaffer Oruçoğlu,Fehmi Altınbilekin evine atılan dinamit faili meçhul bir olaydır derken yarım lokum atılmıştır hemde Teğmen sinamada iken atılmıştır şeklinde ifadeye bulunmuştur. bütün bunlar örgütsel faaliyetler zincirinin gizlemelere rağmen bağlantı ve karpantılarıdır bir olaya şu veya bu sanığın katılması pek tabii ki sanıkların meşvereti ile olmaz bu itibarla yapılan tahliye talebini haksız ve mesnetsiz bulmaktayız dedi.

GENEL DÜŞÜNÜDÜ : 1- Sanıklardan İsmail Özbay'ın sorgusu sırasında duruşmada hazır bulunması kaydı ile 353 sayılı kanunun 136 ncı maddesi gereğince duruşmadan vares-te tutulmasına,

2- Sanıklardan Hayrettin İpek hakkındaki tahliye talebinin tetkikini müteakip gerekli kararın açıklanmasına,

3- Sanık sorgularına devam edilmek üzere duruşmanın 16.5.1974 Perşembe günü saat 09.45'e talikine karar verilip açıklandı.7.5.1974

BAŞKAN

ÜYE

ÜYE

Z.KATİBİ